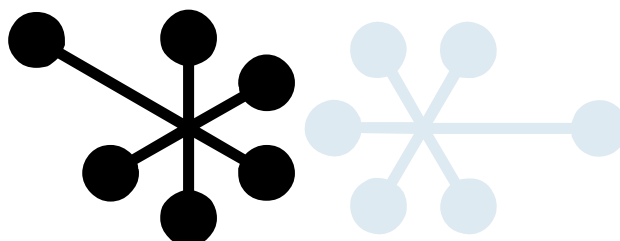

LIFE / FIT FOR REACH

**Keskkonnahoidlike hangete juhend
ettevõtetele –
vahend ohtlike ainete paremaks
haldamiseks**

Kas eraettevõtted peaksid arendama oma ettevõttesisest hankemenetlust?

See juhend on ettevõtetele, mis soovivad olla tõhusamad ja parendada toorainete ja ohtikke aineid sisaldavate kemikaalide haldamist. Juhend sisaldab selgitavat tutvustust ja [Exceli töövahendit](#) kontrollnimekirjade ja näidetega ettevõttesisese juhtimissüsteemi parendamiseks.

Juhendi abil saate hinnata oma praegust olukorda ja juhul kui otsustate üles ehitada enda hankesüsteemi või parendada olemasolevat, siis selle tarbeks sisaldab juhend soovitusi ja näiteid. Kõrgetasemelise juhtimissüsteemiga ettevõtted on hanketingimused sageli lõiminud üleüldisesse juhtimissüsteemi.

Juhendi koostamisel kasutati ametiasutuste hangete läbiviimise kogemusi aga ka teiste ettevõtete olemasolevaid juhendeid.

Milleks on vaja sisemist hankemenetlust?

Iga ettevõtte, mis toodab või pakub teenuseid:

- peab soetama tooraineid ja teisi ressursse.
- tahab olla võimalikult tõhus ja saada toorainete varud ja teenused parima kvaliteedi ja õiglase hinnaga.

Kuna spetsiifilisi nõudeid, mis reguleeriksid ettevõttesisest hankemenetlust, ei ole, siis kas aitaks ettevõtte sisemise hankesüsteemi väljatöötamine või arendamine?

Kui te soovite olla tõhusam, siis: jah! Ettevõttesiseste hankereeglite kehtestamisega saate:

- 1) vältida ebavajalikke, sobimatuid ja ülehinnatud tarneid,
- 2) parandada oma toodete ja teenuste kvaliteeti, kuna kasutate kõrgema kvaliteediga sissetulevaid materjale,
- 3) vältida tööseisakuid, mis on põhjustatud ootamatust toorainete puudujäägist,
- 4) vältida negatiivset mõju, mis võib tuleneda toorainetes sisalduvatest tundmatutest ja ootamatutest lisaainetest,
- 5) leida paremaid, usaldusväärsemaid tarnijaid, kes pakuvad lisateenuseid, otsides ohutumaid alternatiive, annavad nõu asjakohasemaks kasutuseks, abistavad uute toodete ja teenuste väljatöötamisel.

Mõned ettevõtted on välja töötanud hankejuhendid ka oma tarnijatele ning seal on ka spetsiifilised küsimused ohtlikest ainetest.

Õmblusmasinate tootja "JANOME" on oma ettevõttele ja tarnijatele välja töötanud keskkonnahoidlike hangete juhendi, mida tuleb järgida ettevõtte keskkonnapoliitika elluviimiseks. Sarnased juhendid on välja töötatud ka paljudel teistel ettevõtetel, et adresseerida oma ettevõtte poliitika prioriteete. Maailmakuulsal mööbli jaemüügiettevõtetel "IKEA" on oma ostustrateegia, et "optimeerida väärtusahelat".

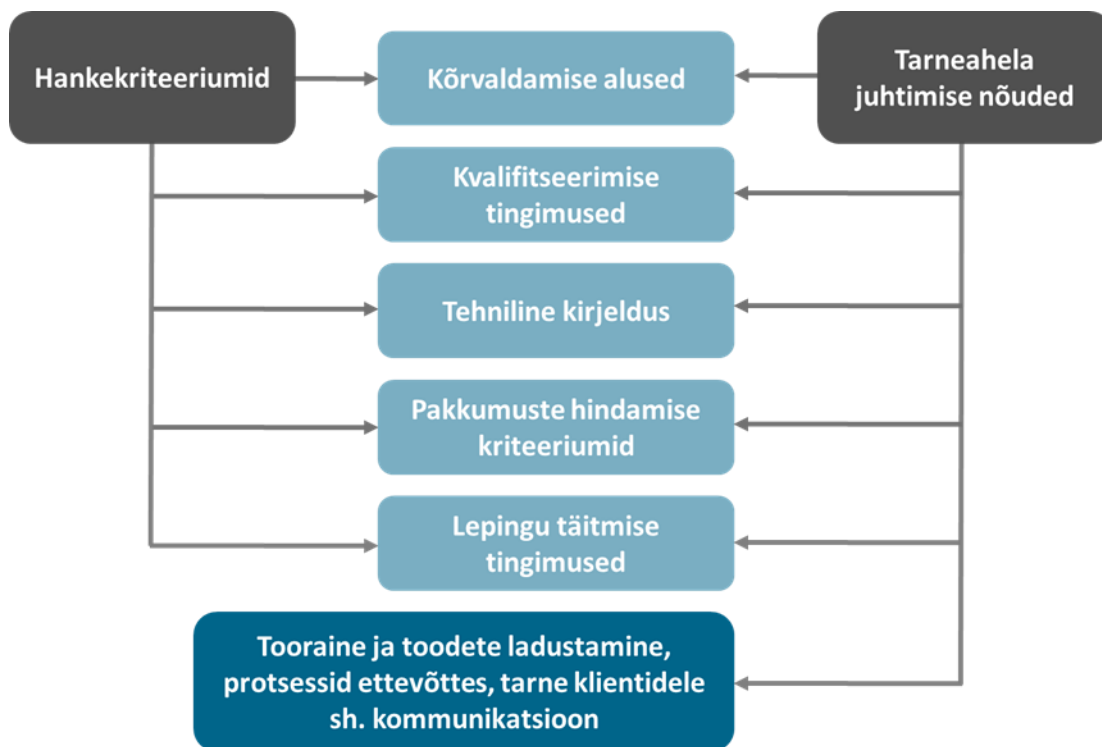
Kasutatud kirjandus ja viited

- IKEA ostustrateegia, <https://www.slideshare.net/YongKC1/ikea-purchasing-strategy>
- JANOME Grupi keskkonnahoidlike hangete juhendi, http://www.janome.co.jp/company/pdf/greensupply_e.pdf
- Keskkonnahoidlik ostmine - Keskkonnahoidlike riigihangete käsiraamat, Euroopa Komisjon, 2016, http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/handbook_2016_et.pdf

Kuidas töötada välja hankesüsteemi ohtlike ainete haldamise parandamiseks?

Ettevõtte saab hankesüsteemi parandamiseks tähelepanu pöörata mitmele teemale (vaata joonis 1):

1. Saab välja töötada hankemenetluse, mis määrab vastutuse neile, kes langetavad otsuseid ostude osas, kontrollivad varusid ja hindavad tulemusi ning kuidas nad seda teevad. Hankemenetlus võib olla osa olemasolevast juhtimissüsteemist. Mis puutub ohtlike ainetesse, siis toorainete hindamine, sealhulgas selle ohtlike omaduste hindamine enne ostu sooritamist võib aidata vältida ootamatuid kulusid või õiguslikke tagajärgi.
2. Parandada oma tarneahela juhtimist: luua kriteeriumid tarnijate ja toorainete paremaks valimiseks. Veendu, et sinu kriteeriumid peegeldavad seda, et näed oma tarnijat kui väärtuslikku, teadlikku partnerit arendamiseks uusi tooteid, uusi äri võimalusi ja leidmaks ühiselt probleemidele lahendusi.

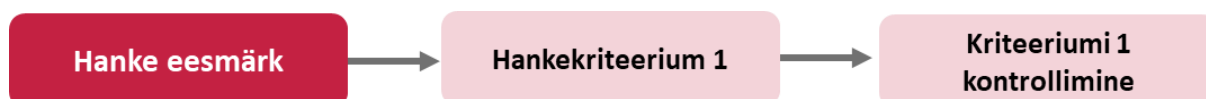

Joonis 1. Hankekriteeriumite seadmine ettevõttes

Teie ettevõtte hankekriteeriumid peaksid sõltuma teie eesmärkidest, näiteks:

- 1) vähendada tarbetuid ohte;
- 2) vältida kemikaale, mis on autoriseerimisele kuuluvate ainete või kandidaatainete loetelus;
- 3) olla vastavuses ökomärgiste nõuetega, näiteks Euroopa Liidu lilleke või Põhjamaade luik või mõni muu vabatahtlik standard;
- 4) omada kogu vajalikku teavet ohtude kohta, et olla
 - a. vastavuses õigusaktidega nt.; kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist reguleeriv REACH määrus, mänguasjade direktiiv, ohtlike ainete kasutamist elektroonikas piirav ROHS direktiiv jne.,
 - b. hinnata töökeskkonna riske,
 - c. omada teavet tarbijatele,
 - d. korraldada nõuetekohast jäätmekäitlust,
 - e. olla vastavuses klientide spetsiifiliste nõuetega.

Selgete eesmärkide seadmine aitab määratlada hankekriteeriumeid, mis on konkreetsed ja kontrollitavad (vaata joonis 2).

Joonis 2. Hankekriteeriumite väljatöötamine ettevõttes

Teie kriteeriumid võivad olla suunatud hanke erinevatele astmetele:

Kõrvaldamise alused määravad selle, kellega te koostööd teha ei soovi. Need kriteeriumid sõltuvad riskiteguritest, mis on teie ettevõtte ja valdkonna jaoks olulised. Äriettevõtetel on vabamad käed oma partnerite valikul ning nad võivad välja töötada isegi nn „musta nimekirja“ ettevõtetest, kellega koostööd ei soovita. Ametiasutuste võimalused kõrvaldamise kriteeriumite määramisel on piiratud ja need peavad olema vastavuses õigusaktidega, nt lepingu mittetäitmine viimase 12 kuu jooksul.

Näited:

- Ettevõtted, kellega te olete lepingu katkestanud mittenõuetekohaste tarnete tõttu (Kontroll: varasemad lepingud)
- Halb kogemus varasemate tarnetega (suured tühikud ohuteabe osas või tarnitud toodete mittevastavus õigusaktides sätestatule) (Kontroll: varasemate lepingute protokollid)
- Negatiivne tagasiside teie usaldusväärselt partneritelt (Kontroll: teie partnerite reageering)

Kvalifitseerimise tingimused aitavad teil leida sobivamaid ja usaldusväärsemaid tarnijaid, määratledes nõuded kvalifikatsioonile, kogemustele, käibele jne, keskkonna- ja ohutussertifikaadi nõuded, muud valdkonnale olulised kriteeriumid.

Näited:

- Ettevõtted, mis omavad ISO 140001, 9001, OHAS 18000 sertifikaate (Kontroll: sertifitseerimisasutuse poolt väljastatud sertifikaadi koopia)
- Valmisolek üle anda kogu vajalik ohuteave (ohutuskaardid, deklaratsioonid teatud ainete sisaldumise kohta materjalis jne.) (Kontroll: ohutuskaart igale kemikaalile või deklaratsioon, et kemikaal ei ole klassifitseeritud ohtlikuks ja see ei sisalda ohtlikke aineid, mis nõuaks ohutuskaardi väljaandmist; materjali deklaratsioon iga toote kohta)

Tehniline kirjeldus iseloomustab hangitavat toodet või teenust. Selle raames töötatakse välja miinimumkriteeriumid tootele või teenusele, mida soovite osta. Miinimumkriteeriumitest lähtuvalt saate välistada tooted või teenused, mis ei vasta teie poolt seatud miinimumnõuetele.

Näited:

- Ohutuskaart esitatakse enne lepingu sõlmimist (Kontroll: ohutuskaart igale kemikaalile või deklaratsioon, et kemikaal ei ole klassifitseeritud ohtlikuks ja see ei sisalda ohtlikke aineid, mis nõuaks ohutuskaardi väljaandmist)
- Materjali deklaratsioon selle kohta, kas seal sisalduvad kemikaalid, mis on kas autoriseerimisele kuuluvate ainete (<https://echa.europa.eu/authorisation-list>) või kandidaatainete loetelus (<https://echa.europa.eu/candidate-list-table>) (Kontroll: materjali deklaratsioon iga toote kohta)
- Nimekiri ainetest, millel on teavitamiskohustus või mis tuleb tootest välja jätta (vaata Lisa IV)

Pakkumuste hindamise kriteeriumid on teie soovnimekiri, mis määrab teie eelistused kvalifitseerimise ja tehnilise kirjelduse tingimuste hulgast, sisaldab kvaliteedi ja hinna

suhet, funktsionaalset sobivust ja teisi väärtusi. Pakkumuste hindamise protsess peab olema läbipaistev, et võimaldada alternatiivide hindamist.

Näited:

- Puitmaterjalid FSC sertifikaadiga (Forest Stewardship Council, e.k. Metsahoolekogu) (Kontroll: sertifitseerimisasutuse poolt väljastatud sertifikaadi koopia)

Lepingu täitmise tingimused. Kui eelistatud tarnija ja toode on valitud, peab leping sisaldama üldtingimusi ja nõudeid tarne olulistele kriteeriumitele vastavuse kohta, aga ka vajalikke tegevusi ja trahve mittevastavuse korral.

Näited:

- Tarnija vastutab ebaõige ohuteabe või kvaliteedinõuetele/õigusaktides sätestatud nõuetele mittevastavusest tuleneva kahju tekitamise eest saajale ja allkasutajatele (Kontroll: tarneleping)

Tabel. Kriteeriumite väljatöötamise näidis

Eesmärk	Kriteerium		Kontroll
Vastavus REACH määrusega: kõrge kvaliteediga ohutuskaartide saamine ja teave autoriseerimisele kuuluvate ainete loetellu/ kandidaatainete loetellu kuuluvate ainete sisaldusest	Kõrvaldamise alused		
	Kvalifitseerimise tingimused	Valmisolek esitada enne ostu kõigi ohtlike kemikaalide ja ohtlike aineid sisaldavate kemikaalide ohutuskaardid, miinimumteave ohutute kemikaalide kohta ning materjalide deklaratsioonid.	Ohutuskaart on esitatud Materjali deklaratsioon autoriseerimisele kuuluvate ainete loetellu/ kandidaatainete loetellu kuuluvate ainete esinemisest
	Tehniline kirjeldus	Kõikide kemikaalide ohutuskaartide ja toodete materjalide deklaratsioonide esitamine enne ostu	Ohutuskaart Materjali deklaratsioon
	Pakkumuste hindamise kriteeriumid	Kemikaalid ja tooted ei sisalda autoriseerimisele kuuluvate ainete loetellu/ kandidaatainete loetellu kuuluvaid aineid (70%) Hind (30%)	Ohutuskaart Materjali deklaratsioon
	Lepingu täitmise tingimused	Ohuteabe muutuse korral esitab tarnija kliendile automaatselt uuendatud ohutuskaardi iga toote puhul, mida on tarnitud viimase 2 aasta jooksul. Tarnija vastutab ebaõige ohuteabe või kvaliteedinõuetele/õigusaktides sätestatud nõuetele mittevastavusest tuleneva kahju tekitamise eest saajale ja allkasutajale	Materjali deklaratsioon autoriseerimisele kuuluvate ainete loetellu/ kandidaatainete loetellu kuuluvate ainete esinemisest
	Kõrvaldamise alused		
	Kvalifitseerimise tingimused	Valmisolek esitada enne ostu materjalide deklaratsioonid	Materjali deklaratsioon RoHS ainete esinemisest

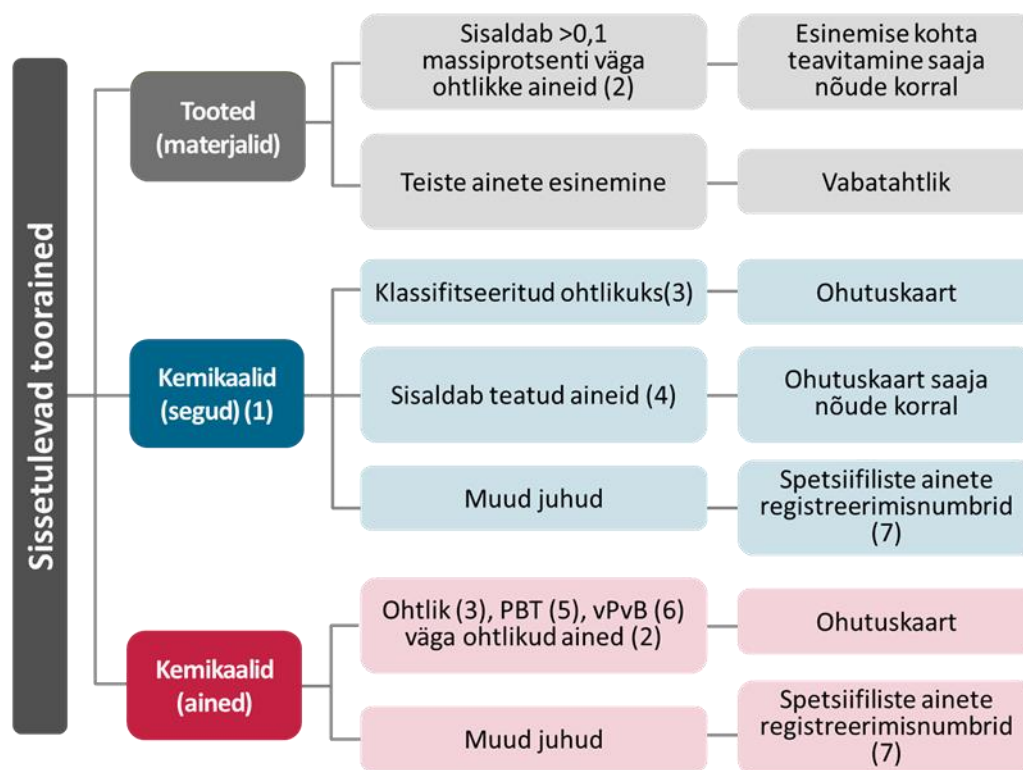
Eesmärk	Kriteerium		Kontroll
Vastavus RoHS direktiiviga	Tehniline kirjeldus	Materjalide deklaratsiooni esitamine enne ostu Materjal peab ettenähtud kasutuse korral olema vastavuses RoHS direktiiviga	Materjali deklaratsioon RoHS ainete esinemisest
	Pakkumuste hindamise kriteeriumid	Kemikaalid ja tooted ei sisalda RoHS aineid (70%) Hind (30%)	Materjali deklaratsioon RoHS ainete (mitte) esinemisest
	Lepingu täitmise tingimused	Tarnija vastutab ebaõige ohuteabe või kvaliteedinõuetele/õigusaktides sätestatud nõuetele mittevastavusest tuleneva kahju tekitamise eest saajale ja allkasutajale	Leping

Te saate kontrollida oma hanketavasid [Exceli tabelina](#) esitatud juhendi abil. Antud kontrollnimekiri on välja töötatud kasutades ametiasutustele mõeldud riigihanke juhendeid ja valitud ettevõtete hankejuhendeid. Vastates Exceli kontrollnimekirjas olevatele küsimustele olemasolevast süsteemist oma ettevõttes, võite te hinnata meie hankesüsteemis nimetatud protseduuride/ kriteeriumite sisseviimise võimalusi (vaata vormi Lisas II).

Millist teavet toorainetest võite saada oma tarnijalt?

Tarnijalt saadav teave toorainetest sõltub tooraine tüübist (toode või kemikaal) ja ohtlike ainete sisaldusest, õigusaktides sätestatud nõuetest, ja teie tarnija valmisolekust esitada teavet lisaks õigusaktides sätestatud nõuetele (vaata joonis 3).

Te võite vajada lisateavet õigusaktides sätestatud nõuetele. Näiteks kui te soovite oma tootele ökomärgist taotleda, siis võite vajada lisateavet; teie kliendid võivad samuti nõuda täpsemat teavet. Sellistel juhtudel on see teie tarnija otsus, kas ta esitab teile lisateavet või mitte. Teie selgitus tarnijale lisateabe küsimise põhjuste osas võib tõsta nende motivatsiooni teile seda lisateavet anda.

Joonis 3. Kemikaalide ja materjalide tarnijatele REACH määrusega seatud teabenõuded (REACH määrus, Artikkel 31, 32, 33).

(1) Ei kohaldata polümeeridele, samad nõuded kui materjalidel.

(2) VOA – (inglise keeles Substances of Very High Concern, SVHC) - väga ohtlikud ained, mis kuuluvad autoriseerimisele kuuluvate ainete loetellu¹ või kandidaatainete loetellu², mis on loodud vastavalt REACH määruse Artiklile 59.

(3) Klassifitseeritud ohtlikuks vastavalt määrusele EC 1272/2008.

(4) Ohutuskaart tuleb esitada nõude korral kui kemikaalissegu sisaldab

- mittegaasiliste segude puhul 1 massiprotsent või üle selle või gaasiliste segude puhul 0,2 mahuprotsenti või üle selle vähemalt üht ainet, mis kujutab ohtu inimeste tervisele või keskkonnale, või;
- mittegaasiliste segude puhul vähemalt 0,1 massiprotsent vähemalt ühte ainet, mis on 2. kategooria kantserogeenne või 1A, 1B ja 2. kategooria reproduktiivtoksiline, 1. kategooria nahka sensibiliseeriv, 1. kategooria sissehingamisel sensibiliseeriv või mis mõjub imetamisele või imetamise kaudu või on REACH määruse XIII lisas sätestatud kriteeriumide kohaselt püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline (PBT) või väga püsiv ja väga bioakumuleeruv (vPvB) või väga ohtlikke aineid*, mis kuuluvad autoriseerimisele kuuluvate ainete loetellu või kandidaatainete loetellu, mis on loodud vastavalt REACH määruse Artiklile 59, või
- ainet, mille suhtes on ühenduses kehtestatud töökeskkonnas kokkupuute piirväärtused.

(5) REACH määruse XIII lisas sätestatud kriteeriumide kohaselt püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline (persistent, bioaccumulative, toxic - PBT) aine

(6) REACH määruse XIII lisas sätestatud kriteeriumide kohaselt väga püsiv ja väga bioakumuleeruv (very persistent, very bioaccumulative - vPvB) aine.

(7) Ained, millele kehtivad piirangud, või mõni muu aine, mille puhul on kättesaadav ja oluline teave selle kohta, et on vajalik asjakohaste riskide ohjamise meetmete rakendamine.

¹ <https://echa.europa.eu/addressing-chemicals-of-concern/authorisation/recommendation-for-inclusion-in-the-authorisation-list/authorisation-list>

² <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>

REACH määrus annab teie toote tarbijale õiguse küsida, kas teie toode sisaldab ainet, mis kuulub autoriseerimisele kuuluvate ainete loetellu või kandidaatainete loetellu (REACH määrus, artikkel 33). Selleks, et olla valmis tarbijate nõuetele kiirelt vastama, on soovituslik sellist teavet oma tarnijatelt eelnevalt küsida.

Ohuteabe omamine (teave ohtlike ainete sisalduse kohta ja soovitused nõuetekohaseks kasutamiseks) on ohtlike aineid sisaldavate kemikaalide ja toodete ohutu haldamise eeltingimuseks ja seetõttu on tegemist tarnitava toote lahutamatu osaga. Teabenõuete ja standardite määramine ja lisamine oma hankejuhenditesse ja tarnelepingutesse aitab parandada teabe kvaliteeti. Tarnija valmisolek kõrge kvaliteediga ja ka lisaks õigusaktides sätestatud nõuetele vastava teabe esitamiseks võib olla ka kvalifitseerimise/pakkumuste hindamise kriteeriumiks parendamaks tarnijate valikut.

Kasutatud kirjandus ja viited

- REACH juhendid,
<https://echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-reach>
- Keskkonnahoidlik ostmine - Keskkonnahoidlike riigihangete käsiraamat, Euroopa Komisjon, 2016,
http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/handbook_2016_et.pdf

Kuidas hinnata saadud teabe kvaliteeti?

REACH määrus määratleb ainult teabe, mis peab olema toodud ohutuskaartidel (REACH määrus, artikkel 31), aga puuduvad täpsed reeglid seoses muu esitatava teabega, nt see sõltub teie nõudest ja tarnija valmisolekust vastata, aga ka tarnija enda süsteemist.

Ohutuskaartide kvaliteet sõltub kemikaali tootjast, järelvalveasutused korraldavad ainult aeg-ajalt kvaliteedikontrolli. Ometi ei ole ohutuskaartides toodud teave sageli piisavalt täpne: inspektorite aruannete kohaselt sisaldavad üks kolmandik kuni pooled ohutuskaartidest mittevastavusi, eriti seoses toksikoloogilise ja ökoloogilise teabega. See võib viia ebaõige riskide ohjamiseni teie ettevõttes.

Parema kvaliteediga ohutuskaardid tähendavad teie jaoks paremat teenindust. Selleks, et hinnata ohutuskaartide kvaliteeti, saate te kontrollida

- 1) Väljaandmise kuupäeva – mida vanem on ohutuskaart, seda suurem on tõenäosus, et see on aegunud. REACH määruse kasutuselevõtmisega koguneb kemikaalide kohta iga päev uut teavet. Ohutuskaardi vanuse kohta reegleid ei ole. Siiski peaks tootja uue teabe tekkimisel edastama ajakohase ohutuskaardi kõigile ettevõtetele, millele on ainet tarnitud viimase 12 kuu jooksul (REACH, artikkel 31, 32, 33).
- 2) Täielikkust – ohutuskaart peab koosnema 16. jaost ja sisaldama kogu olulist teavet.

- 3) Järjepidevust – teave ohtlike omaduste, töötajate tervise, esmaabimeetmete jne kohta peab olema järjepidev. Jäätmekäitlus jne peab vastama kemikaali klassifikatsioonile.
- 4) Kooskõla Euroopa Kemikaaliameti kemikaaliteabe süsteemis oleva ohuteabega; selline kontrollimine nõuab siiski rohkem aega.

Exceli juhendi abil saate teha oma ohutuskaartide kvaliteedikontrolli ja saadud tulemuste alusel saate oma tarnijal lasta selgitada või eemaldada leitud vasturääkivused.

Muud tüüpi teabe osas täpsed reeglid puuduvad. Paljud ettevõtted töötavad välja omaenda vormid, et muuta vajaliku teabe esitamine tarnijale lihtsamaks.

Kasutatud kirjandus ja viited

- Probleemid ohutuskaartidega, © 2017 Wolters Kluwer ja/või selle tüdarettevõtte, allika URL:
<https://app.croneri.co.uk/feature-articles/problems-safety-data-sheets>
- SDS kontrollnimekiri, jaanuar 2016 – CEFIC,
<http://www.cefic.org/Documents/IndustrySupport/REACH-Implementation/Guidance-and-Tools/Cefic-SDS-Checklist-January2016.xlsx>

Lisa I. Mõisted ja lühendid

Toode - ese, millele antakse tootmise käigus teatud kuju, pinnaviimistlus või kujundus, mis määrab tema funktsiooni suuremal määral kui tema keemiline koostis (REACH määrus, artikkel 3).

Autoriseerimisele kuuluvate ainete loetelu – ained, mis vastavad väga ohtlike ainete kriteeriumitele, neid on hinnatud (REACH määrus, artikkel 59) ja nende edasiseks kasutamiseks tuleb taotleda autoriseerimist - <https://echa.europa.eu/authorisation-list>

Kandidaataine (autoriseerimise kandidaat) – aine, mis vastab väga ohtlike ainete kriteeriumitele ja on valitud edasiseks hindamiseks (REACH määrus, artikkel 59). <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>

Segu - kahest või enamast ainest koosnev segu või lahus (REACH määrus, artikkel 3).

Ohtlik aine – ohtlike omadustega aine.

Hange – toodete, teenuste või tööde väljastpoolt sisseostmise protsess, mille hulka kuulub parimate valikute leidmine, võistlevate pakkumuste võrdlemine, tingimuste osas kokkuleppimine, kokkulepitud toodete ja teenuste kättesaamine, kvaliteedikontroll ja edasised tegevused. Selle protsessi eesmärgiks on õiglase hinna eest parema kvaliteedi saamine.

REACH määrus (EC) No 1907/2006 kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist reguleeriv määrus.

Ohutuskaart (SDS - safety data sheet) – standardiseeritud teabekaart kemikaali kohta (aine või segu), mis kirjeldab selle identifitseerivaid andmeid, koostisosi ja omadusi ning annab nõu ohutu käitlemise osas.

Väga ohtlikud ained (VOA; SVHC - Substances of very high concern) – ained, mis vastavad kantserogeenseks (põhjustavad vähki), mutageenseks (muudavad meie DNA-d) või reproduktiivtoksiliseks (kahjustavad viljakust või loodet) (cancerogenic, mutagenic, toxic – CMR) aineks klassifitseerimise kriteeriumitele; ained, mis on püsivad, bioakumuleeruvad ja toksilised (persistent, bio-accumulative, toxic - PBT) või väga püsivad ja väga bioakumuleeruvad (very persistent, very bio-accumulative - vPvB) või üksikjuhtumipõhiselt hinnatavad ained, mis põhjustavad samaväärset ohu kui CMR või PBT/vPvB ained (REACH määrus, artikkel 57).

Tarneahela juhtimine viitab toodete ja teenuste voogude juhtimisele, alates toorainete soetamisest ja ladustamisest kuni valminud toodete kliendini toimetamiseni.

Lisa II. Ettevõtte hankepoliitika näidis (fookus ohtlikel ainetel)

Teema		Näide
Eesmärgid		Vastavus REACH määrusega. Võimalusel väga ohtlike ainete vältimine .
Hankemenetlus (kes ja kuidas)		- Tarnijate kõrvaldamise alused /kvalifitseerimise tingimused töötab välja varustusjuht ja kiidavad heaks osakonnajuhatajad. - Tehnilise kirjelduse töötab välja osakonnajuhataja, tooted valitakse ühiselt varustusjuhi ja osakonnajuhataja poolt. - Võimalikult tarnijalt nõutakse ohuteavet enne ostulepingu sõlmimist. - Töötervishoiu- ja ohutuse juht hindab ohuteavet enne ostu sooritamist ja teavitab probleemide korral osakonnajuhatajat.
H a n k e k r i t e e r i u m i d	Tarnijate kõrvaldamise alused	Halb kogemus varasemate tarnetega (suured tühikud ohuteabes või tarnitud tooted ei vastanud õiguslikele nõuetele).
	Tarnijate kvalifitseerimise tingimused	Tarnijal on ISO 9000 MS sertifikaat.
	Tehniline kirjeldus	Enne tarnijaga lepingu sõlmimist tuleb esitada ohutuskardid ja materjali deklaratsioonid autoriseerimisele kuuluvate ainete ja kandidaatainete loetellu kuuluvate ainete (mitte) sisaldamisest
	Pakkumuste hindamise kriteeriumid	Kemikaalide ohutu kasutamise koolitus (70%) . Hind (30%).
	Lepingu täitmise tingimused	Ohuteabe muutuse korral esitab tarnija kliendile automaatselt uuendatud ohutuskardi iga toote puhul, mida on tarnitud viimase 2 aasta jooksul.
Kvaliteedikontrolli protsess (kes ja kuidas)		- Osakonnajuhatajad vastutavad tarne kvaliteedi kontrollimise eest; probleemide korral teavitatakse varustusjuhti. - Varustusjuht hindab tarnijaid kaks korda aastas vastavalt tegelikule olukorrale, kaebustele.

Lisa III. Näidiskiri toodete tarnijale

Lugupeetud tarnija,

Kirjutame teile, et saada teavet teatud ainete sisaldumisest teie poolt meile tarnitavates toodetes (*toodete nimekiri*). See võimaldab teil ja meil täita Euroopa Liidu kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist reguleeriva määruse nr. 1907/2006 (edaspidi REACH) artikli 33 õiguslikke nõudeid.

REACH määruse artikkel 33 (1) kohustab "Iga tarnija, kelle tarnitav toode sisaldab ainet, mis vastab artikli 57 kriteeriumidele ja on määratletud vastavalt artikli 59 lõikele 1, kontsentratsioonis üle 0,1 massiprotsendi, esitab toote saajale piisavalt tarnijale kättesaadavat teavet, et võimaldada toote ohutut kasutamist, sealhulgas minimaalselt kõnealuse aine nimetuse. Asjakohane teave esitatakse tasuta 45 päeva jooksul alates taotluse saamisest." Selliste ainete nimekirjad leiate [siit](#) (nn autoriseerimisele kuuluvate ainete loetelu) ja [siit](#) (nn kandidaatainete loetelu).

Seetõttu palume teil teada anda, kas teie poolt meile tarnitavad tooted/materjalid sisaldavad üle 0,1 massiprotsendi aineid, mis kuuluvad eespool nimetatud loeteludesse. Selleks palun täitke allolev küsimustik iga toote kohta ning tagastage see meile hiljemalt 45 päeva jooksul.

Toode	Toote kaal	REACH määruse artiklites 57 ja 59 nimetatud aine sisaldus			Ohutus-nõuanded või muud märkused	Märgi X kui toode ei sisalda nimetatud aineid
		Nimi	CAS Nr.	Kontsentratsioon (% w/w)		

Kuna ka meie oleme toodete tarnijad, siis võib juhtuda, et me kasutame teilt saadud andmeid juhul, kui meie kliendid taotlevad sellekohast teavet vastavalt neile REACH määruse artikkel 33 poolt antud õigusele. Teavet edastades me garanteerime allika konfidentsiaalsuse.

Autoriseerimisele kuuluvate ainete ja kandidaatainete loetelusid uuendatakse regulaarselt, seetõttu palume teil meid teavitada juhul, kui need muudatused on seotud teie toodetega ja on olulised, nt juhul kui mõned tootes olevad koostisained satuvad autoriseerimisele kuuluvate ainete/kandidaatainete loetellu.

Teiepoolset tagasisidet ootama jäädes,

.....

Te saate teiste tarnijatele suunatud kirjade inglisekeelsed näidised alla laadida siit:

- Kiri tarnijatele kõigi kemikaalide ohutuskaartide esitamiseks (<https://goo.gl/Q5FYDM>).
- Kiri tarnijale autoriseerimisele kuuluvate ainete ja autoriseerimise kandidaatainetega seotud materjali deklaratsiooni esitamiseks (<https://goo.gl/4tj2vv>).
- Kiri tarnijale erinõuetega seotud materjali deklaratsiooni esitamiseks (<https://goo.gl/9pN2W4>).
- Kiri tarnijale eriõigusaktidega seotud materjali deklaratsiooni esitamiseks (<https://goo.gl/KVqqz4>).

Lisa IV. Näited piiratud kasutusega / keelatud / aruandluse alla kuuluvate ainete nimekirjadest vastavalt nende leidumisele toodetes/ teenustes

Nimi	Viide	Ained (selgitus Lisas V)	Tööstusharu
REACH piiratud kasutusega ained	Kemikaalide registreerimist, hindamist,	Erinevad ained, REACH määruse Lisa XVII, https://echa.europa.eu/substances-restricted-under-reach	Kõik, õigusaktid
Autoriseerimisele kuuluvate ainete loetellu ja kandidaatainete loetellu kuuluvad ained	autoriseerimist ja piiramist reguleeriv REACH määrus nr. 1907/2006	Ained, mis vastavad järgmistele kriteeriumitele: - ained, mis vastavad kategooria 1A või 1B kantserogeenseks, mutageenseks või reproduktiivtoksiliseks (CMR) aineks klassifitseerimise kriteeriumitele (klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise (CLP) määrus). - ained, mis on püsivad, bioakumuleeruvad ja toksilised (PBT) või väga püsivad ja väga bioakumuleeruvad (vPvB) REACH määruse Lisa XIII järgi. - üksikjuhtumipõhiselt hinnatavad ained, mis põhjustavad samaväärset ohu kui CMR või PBT/vPvB ained. https://echa.europa.eu/addressing-chemicals-of-concern/authorisation/recommendation-for-inclusion-in-the-authorisation-list/authorisation-list https://echa.europa.eu/candidate-list-table	Kõik, õigusaktid
Piiratud kasutusega ained elektri- ja elektroonilistes seadmetes	Ohtlike ainete kasutamist piirav RoHS 2 direktiiv 2011/65/EU	Piirab järgmistele ainete kasutamist: plii, elavhõbe, kaadmium, kuuevalentne kroom ja tuleaeglustid nagu näiteks polübroomitud bifenüülid (PBB) või polübroomitud bifenüüleetrid (PBDE)	Elektri- ja elektrooniliste seadmete tootjad ja importijad, õigusaktid
Piiratud kasutusega ained mänguasjades	Mänguasjade direktiiv 2009/48/EC	Piirab kantserogeenseks, mutageenseks, reproduktiivtoksiliseks klassifitseeritud ainete kasutamist.	Mänguasjad, õigusaktid
BASTA, soovimatud ained ehitusmaterjalides	BASTA, http://www.bastaonline.se/?lang=en	Piirab järgmistele ainete kasutamist: ained, mis on kantserogeenseks, mutageenseks, reproduktiivtoksiliseks klassifitseeritud, imetamise ajal mõju omavad ained, hormoonsüsteemi kahjustavad ained, PBT, vPvB, lenduvad orgaanilised ühendid (VOC), plii (Pb), elavhõbe (Hg), kaadmium (Cd), osoonikihti kahandavad ained (ODS), sensibiliseerivad ained, ägedat mürgisust põhjustavad, sihtelundi suhtes mürgised ained (STOT), keskkonnale ohtlikud ained.	Ehitus, vabatahtlik standard
BREEAM, soovimatud ained ehitusmaterjalides	Rahvusvaheline keskkonnaohutuse sertifitseerimiskava hoonetele - BREEAM https://www.breeam.com	Piirab materjalide kasutamist, mis sisaldavad formaldehüüdi, lenduvaid orgaanilisi ühendeid ja 1A and 1B kategooria kantserogeenseid aineid.	Ehitus, vabatahtlik standard
EL ökomärgis universaalsetele puhastusvahendite -le ja sanitaarpuhastusvahenditele	EL ökomärgis, http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/products-groups-and-criteria.html	Piirab erinevate tervisele ja keskkonnale ohtlike ainete kasutamist	Puhastusvahendite tootjad, vabatahtlik standard

Lisa V. Erinevate õigusaktide poolt piiratud kasutusega või keelatud ainete kriteeriumid ja klassifikatsioon

Ainete omadused	Klassifikatsioon või kriteerium	Viide
Kantserogeensed ained	1A või 1B kategooria (H350) 2. kategooria (H351)	Klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise (CLP) määrus nr. 1272/2008)
Mutageensed ained	1A või 1B kategooria (H340) 2. kategooria (H341)	
Reproduktiivtoksilised ained	1A või 1B kategooria (H360) 2. kategooria (H361)	
Imetamisel mõju omavad ained	H362	
Hormoonsüsteemi kahjustavad ained	1. kategooria - vähemalt ühe loomaliigi puhul täheldatud hormoonsüsteemi kahjustavat mõju; 2. kategooria – vähemalt mõned <i>in vitro</i> saadud tõendid sellise bioloogilise aktiivsuse kohta, mis viitab hormoonsüsteemi kahjustamisele	Ained, mis täidavad neid kriteeriume, on toodud siin: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/substances_en.htm#priority_list Õigusakti ettepanek ettevalmistamisel
Püsivad, bioakumuleeruvad, toksilised ained (PBT)	Ained, mille 1) poolestus aeg on > 60 merevees või > 40 päeva mage- või suudmevees või > 180 päeva meresettes või > 120 päeva mage- või suudmevee settes või > 120 päeva pinnases ja 2) BCF (biokontsentratsiooni tegur) >2000 l/kg (märgmass) ja 3) Mürgisus NOEC või EC10 < 0.01mg/l või H350, H340, H360, H361, H372, H373	REACH määruse nr. 1907/2006 Lisas XIII määratletud kriteeriumid
Väga püsivad ja väga bioakumuleeruvad ained (vPvB)	Ained, mille 1) poolestusaeg on > 60 päeva mere-, mage- või suudmevees või > 180 päeva mere-, magevee- või suudmevee sette või > 180 päeva pinnases ja 2) BCF (biokontsentratsiooni tegur) >5000 l/kg (märgmass)	REACH määruse nr. 1907/2006 Lisas XIII määratletud kriteeriumid
Osoonikihti kahan-davad ained (ODS)	H420	Klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise (CLP) määrus nr. 1272/2008)
Sensibiliseerivad ained	H334	
Ägedat mürgisust põhjustavad ained	H300, H310, H330, H301, H311 või H331	
Sihtorgani suhtes mürgised ained (STOT)	Peale ühekordset kokkupuudet H370, H371, H304 Peale korduvat kokkupuudet H372, H373	
Lenduvad orgaanilised ühendid (VOC)	Ained, mille keemise algtemperatuur on vähem või võrdne 250 °C standardrõhul 101,3 kPa	Värvide direktiiv nr. 2004/42/EÜ teatavates värvides ja lakkides ja sõidukite taasviimistlustoodete orgaanilistes lahustites kasutamise tulemusena tekkivate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise kohta
Keskkonnale ohtlikud ained	H400 Väga mürgine veeorganismidele H410, H411 Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime H413 Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet	Klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise (CLP) määrus nr. 1272/2008)

Autor

Jana Simanovska, Ecodesign Competence Centre, Läti

Kaasautorid

Dace Kavasa, Māra Rēpele, Ecodesign Competence Centre, Läti

Tõlgitud ja kohandatud Balti Keskkonnafoorumi poolt

Copyright 2017 Balti Keskkonnafoorum

Selle juhendi sisu eest vastutab täielikult "Ecodesign Competence Centre" see ei esinda mingil moel Euroopa Liidu seisukohti.

Antud juhend on valminud projektis "Balti riikide tööstusettevõtete piloottegevused heidete vähendamiseks ohtlike kemikaalide asendamise ja ressursside efektiivsema kasutamise teel" (LIFE Fit for REACH, Projekti nr. LIFE14 ENV/LV/000174), mida kaasfinantseerivad Euroopa Liidu LIFE programm ja Keskkonnainvesteeringute Keskus.